

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pesta

Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni.

Domineca
12 24 jan. In fia-care anu prenumerantii capeta done tablouri pompöse.

Pretiuul pentru Austria
pe jan. — jun. 4 fl. pentru tablou 80'er

Pentru Romania
pe jan. — jun. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.

Nr.

2.

Cancelari'a redactiunii
Strata lui Leopoldu Nr. 4.,
unde sunt
a se adresá manuscrisurile si
banii de prenumeratiune.

Prenumeratiunile se
potu face la tóte poste.

Pentru Romanii in
librari'a dloru Sococu
et. comp in Bucuresci.

Anulu

V

1869.

Economi'a de casa.

(Pentru secsulu frumosu.)

Celu mai renumitu scriitoriu economicu alu strabuniloru romani, Columella, care a vietuitu pre la anulu 150 dupa Crist., a scrisu despre económe intre altele si urmatoriile:

„Fiindu-câ ómenii nu-si potu aduná nutrementulu si alte necesarie in campu si padure, ca animalele, ci acasa sub coperisiu, a fostu necesariu, ca unulu (barbatulu) sê fia afara sub ceriu, care sê castige cu lucru si diligintia, celu alaltu (femei'a) acasa, care in casa sê le asieze si' sê le grigésca. Séu déca prin agricultura, navigare séu prin alte ocupatiuni potemu castigá ce-va avere, si cele castigate le-amu adunatu sub coperisiu, a debutu sê fia cine-va care sê grigiesca cele adunate si sê faca si cele alalte lucruri, cari trebue sê se intemple acasa. Dupace cele amintite pretindu lucru si diligintia si nu se castiga acele afara, cu mai pucinu necasu de cum se grigiescu acasa. bine a asignatu natur'a pre femeia spre ingrigirea casei, spre diligintia, ér' pre barbatu spre implenirea lucrurilor de statu si ale celoru din afara.

Barbatulu i-a incredintiatiu suferirea caldurei si a frigului, asié si caletoriele, greutátile pazei si ale bataliei, va sê dica ocupatiunile ostasiesci si cele de campu; muierei inse, pre

care a creatu-o necapace spre aceste, i-a incredintiatiu ingrigirea lucrurilor de casa. Si fiindu-câ pre acestu secsu l'a menitu spre a fi grigitoriu si diligintu: l'a facutu mai fricosu ca pre barbatu, de óre-ce fric'a mai multu ajuta ingrigirei diliginte. Fiindu câ cei ce castiga cele necesarie afara in largu, a fostu necesariu a uneori sê delature piedecele, a donatu pre barbatu cu mai multu curagiu ca pre femeia. Inse de óre-ce la averile castigate s'a recerutu memoria si diligintia pre o forma; asié din aceste nu a datu muierei mai pucinu ca la barbatu. — Despre aceste Xenophon si dupa acea Cicero, care le a tradusu in limb'a latina, nu indiesertu s'au contielesu. De óre-ce atátu la greci câtu si la romani, pana in diu'a de adi, lucrurile de casa mai tóte au fostu alu económeloru. Fiindu câ onórea cea mai mare a fostu impreunata cu contielegerea si diliginti'a, si ardea si cea mai frumoasa femeia spre a emulá in diligintia staruindu, ca prin ingrigirea sa sê faca lucrurile barbatulu mai mari si mai bune. Nemicu nu a fostu in casa numai a unui'a, ci impreuna au lucratu ambii. Deci nu mare trebuintia a fostu de alti economi si económe, candu ei proprietarii si proprietaresele si-au implitu ocupatiunile pre fia care dí. Acumu inse, cundu cea mai mare parte intru atât'a s'a datu lenei si nelucrării, in câtu nu le place a

se ingrigí nece despre torsu, ci urescu vestimentele facute de casa si cu unu doru sinistru insi'ela de la barbati altele mai pretioase, nu e mirare deca unor'a ca aceste le cade cu greu a se ingrigí despre lucrurile economice, si le tienu de ocupatiunea cea mai de diosu si mai de batjocura.

Dupa-ce nu numai cá s'au invecchitu, dara au si peritu mai cu totul datinele cele vechi ale económeloru sabine si romane, a venitu in moda ingrigirea de alte económe, cari sê pórté lucrurile proprietaresci.⁴

Vedeti, astu-feliu se plangea renumitul Columella pre tempulu acel'a, candu virtutea femeiesca se pierdea din dî in dî totu mai tare. Si a avutu totu dreptulu de a se plange in contr'a acestor'a, cá dupa cum ne documentéza istori'a, femeile cele mai vechi ale romaniloru, cele brave, económele cele bune, au nascutu pre unu C. Fabriciu, Scaevola, Cincinatu, Scipio, Traianu si altii, sub cari s'a inaltiatu marirea si glori'a Romei pana la gradulu celu mai inaltu; ér' femeile cele lenioase, lucuroase, económele cele rele au nascutu si crescutu pre unu Catilin'a, Caligul'a, Nero si altii, cari au nemicitu cu totul imperiulu celu mare alu romaniloru, care sub cei de antâiu dispunea mai preste tóta lumea.

Póte sê se afle unele dintre stim. cetitorie, cari cu mania voru aruncá acést'a foia câtu colo, eschiamandu. cá eu a-si dori sê vedu imbracatu întregu secsulu frumósu in vestminte facute acasa din canepa si lana dura, séu cá voiescu a prescrie legi in asta privintia. Nu ve indignati pre mine frumóseloru si gratioaseloru! eu am repetitu numai aceea, ce a dîsu strabunulu nostru Columella si altii; ce se tiene de mine, eu chiaru asi dori sê vedu pre tóte romancutiele imbracate in metasa; dar cum? nu credu câ-ti gaci!... Asié ca voi inse-ve sê cultivati si sê lucrati metas'a, acést'a se nu o cumperati cu bani; pentru ce se ve umiliti voi fiintie pline de gratii in aintea barbatiloru cerendu bani, pre candu voi inca poteti inse-ve produce metasa, o sciti si tiese, da inca câtu de frumosu scie tiese romancuti'a! Déca va fi necesariu, eu voiu comunicá pre scurtu si cultivarea si intrebuintiarea metasei. Apoi vedeti stimateloru, cu atare vestminte de metasa vi se siede sê fiti superbe, pre cari nu a amblatu mana de némtiu ci sunt manufacturele vóstre proprie. Atunci poteti fi superbe, dîcu, candu toti voru recunósce, cá voi ati cultivatu, torsu, tiesutu si coloratu metas'a, ati croitu-o si v'a-ti cusutu dintr' ins'a vestminte! Atunci ve poteti numí

cu totu dereptulu stranepótele matrónelóru Romei glorioase, atunci am sperare, cá si voi veti nasce si cresce alti Fabricii, Cincinati, Scipii, Traiani, Napoleoni, Cavouri, Barnuti si Bariti, cari voru inaltia pre fii Romei de nou la glori'a si renumele celu anticu! Ve rogu din tóta anim'a matróné romane! pastrati in pieptu-ve cu tóta sinceritatea virtutile si meritele cele mari, pre cari istori'a le onoréza cu cununa nevesteditória „cá atunci erau mai multi barbati bravi, candu maicele virtuose se aflau mai numeroase, si degenerarea acestor'a a adusu cu sine si molesirea acelor'a“!

Pusetiunea vóstra cea momentósa si chiamarea vóstra cea inalta se documentéza mai invederatu si prin aceea, cá unu parinte bravu ori si câtu se va nisui a da filoru sei o crescere buna, voi mameloru, deca sunteti neatente, prin partinirea pré mare si prin molesirea vóstra, sunteti in stare a ruiná totu ce a edificatu parintele in tempu indelungatu. Ce fapta marétia si insufletitória e cea de antâiu si cátu de ticalósa e cést'a din urma! deci propuneti-ve a padí cu santienia cea de antâia, care me voiu nisui in cátu mi-va fi cu potintia a vi-o descrie in urmatóriele.

Xenophon si Columella, dîcu cá detorinti'a femeiloru e, a fi sincere barbatiloru, sê dee mana de ajutoriu acestor'a intru portarea economiei*), sê-si crésca bine pruncii, si sê-si castige desteritate si intru portarea economiei de campu. Acést'a din urma e necesaria pentru aceea, cá nece unu'a nu ne este scrisu pre frunte, care vomu mori mai de tempuriu, si ca veduva, i-va prinde bine deca va sei conduce si economi'a de campu. Dar de sine se intielege, cá si la acestu casu femeia totu dé un'a are lipsa de svatulu barbatiloru practici, cá numai urmandu consiliile acestor'a, va póte pune basa solida binelui familiei sale; ma in casu de lipsa va poté edificá de nou totu aceea, ce a ruinatu si neglesu barbatulu celu reu neprecugetatoriu; pre candu de alta parte, neascultandu consiliile barbatiloru esperti si binevoitori, radiemendu-se pre cunoscintiele ei superficiale, va causá confusiuni si daune nereparabile.

Atunci inse, candu femeia implinesce oficiele barbatiloru intru conducerea trebiloru din afara, aceea neci odata sê nu se desbrace de pompósele semne interne femeiesci, si la acestu casu sê padiésca tractarea si vorbele cele mai modeste si mai blande ca mai nobile, cari santu

*) Aici cuventulu economi'a, e de a se diferi de agricultura, sub economi'a intielegu aci tóte ocupatiunile prin cari se castiga ce-va pre sém'a casei.

ca totu atâtea flori pompóse ale virtutei femeiesci ; de óre-ce nemicu nu-e mai necuviintiosu si mai neplacutu, de cátu femeí'a, care se folosesce de vorbe aspre, crude barbatiesci, tóte lucrările muierii sê fia totu dé un'a insocite de modestía si moderatiune. Se incungiure a se amestecá néchiamate in lucrurile oficióse ale barbatiloru, ce nu e iertatu. In asta privintia bine dîce renumitul Schiller, in urmatóriele versuri frumóse :

Kraft erwart ich vom Mann, des Gesetzes Würde
behaupt er,
Aber durch Anmuth allein, herschet und hersche das
Weib.

In urma detorintí'a economiei este, a se ingrigí cu diligentia de camera si culina. Económei nu numai cá i-se cuvine, dar' i-este detorintí'a strinsa a fi totu dé un'a de facia ea in sa-si in totu loculu de óre-ce vai de economulu acel'a, a cărui socia nu afla placere intru aceste si se increde servitórielor placute. Chiaru si la proprietaresele cele mari inca numai acolo mergu lucrurile bine si se afla in ordine tóte, unde domn'a casei ins'a-si le ordenéza dupa esperintí'a sa propria, sciindu de unde ce are de a primí si cui ce are de a-i dá ; numai atari económe voru poté ajunge la o stare mai fericitá, mangaitória, si voru sci multumí totu dé un'a pre toti cei de casa, fiinducã-i jace in interesulu seu propiu.

De alta-data voiú scrié despre detorintiele economiei in specie.

Stefanu Popu.

Radu de la Afumati.

Stã in tronu i domnulu mare,
Radu de la Afumati,
Langa dinsulu dómn'a pare
Dulce cu ochii plecati.

Astfelu langa bradulu verde,
Ce se 'naltia catra nori,
Dulce pare si se perde
Eder'a cu dalbe flori.

Solulu turcu asié vorbesce :
„Déca armele depuni,
Viéti'a vi se daruesce —
Spune déca te supuni?“

Dómn'a dice cu maria :
„Domnii tierii mari romani,
Nu plecu fruntea in robía,
Moru cu armele in mani.“

Capitanii striga 'ntr'un'a :
„Tier'a faca-sê mormentu,
Dar sê fia totu-de-un'a
Alu romaniloru pamentu.“

Domnulu dîce cu mari'a
Domniloru din tempu sublimu :
„Tronulu cere detori'a,
Pentru tiéra sê morimu !

Turculu tiér'a ni-o robesce,
Elu mii cete a redicatu,
Pe unu pasia domnu numesce,
Crucea tierii-a restornatu !

Bulevardu umanitãtii
Fuse estu romanu poporu ;
Sabi'a crestinetãtii
Adi o frange sub picioru :

Sê morimu cu arm'a 'n mana,
Mórtea mandrii sê 'nfruntãmu ;
Tiér'a faca-sê tierina,
Dar sub jugu sê n'o lasãmu !“

Astfelu dîce elu pe ganduri,
Pléca, pe vrasmasi strapungu ;
Bate turcii 'n dóue rënduri,
Peste Dunare-i aruncu.

Dimitriu Bolintineanu.

Tolia Manini.

— Novela de E. M. Oettinger. —

(Urmare.)

— Isuse, Maria si Iosife ! strigã celalaltu, atunci suntemu pierduti.

— Mane deminétia, venerabile parinte, dîcea unu june nobilu catra unu betranu preotu grasu, se voru luá caii lui Zeno josu si se voru transportá la Paris

— Acésta fatalitate este inca suportabila, opinédia venerabilulu preotu.

— Mane deminétia se voru estradá cinci sute din cele mai pretióse manuscrite ale bibliotecii din St Marcu — — — —

— Si pentru acésta me voiú sci consolá.

— Dóue dieci din cele mai frumóse cadre ale nóstre se voru transportá la Franci'a . . .

— Ce-mi pasa ! dîse clericulu.

— Generalulu supremu, dupa cum audii, voiesce se secularizeze tóte monastirile si sê alunge pe toti popii . . .

— Blestematu sê fia miserabilulu ! strigã preotulu, blestemulu asupra talhariloru de bisericí.

— Strictu consideratu, dîse unu orásienu catra celalaltu, noi ne potemu bucurá, cá asié

numit'a republica a nóstra si-au ajunsu finitulu. Francesii ne aducu libertate si egalitate si eliberéza pe cetatieni de suptu jugulu aristocratiei, pe care Dumnedieu si St. Marcu sê-lu condamne.

— Aminu, aminu! siopti linu celalaltu.

Pe candu o parte a populatiunei blestemá pre inamicu in linisce, cealalta laudá cu vóce tare schimbarea ordinei de pana acuma, caderrea domnirii aristocrate si finea incuisitiunei, capel'a regimentului cantá acele mersuri, la acároru tonuri Napoleonu Bunaparte, unu alu douile Hanibalu, si-conduse armat'a sa preste Alpi.

— Vive la liberté! eschiamau francesii.

— Evviva San Marco! strigau venetianii.

— — — — —
— — — — —

Optu díle dupa intrarea francesiloru se constitui, in loculu marelui consiliu desfiintiatu unu regimu interimalu de 60 membri, care indata a dóu'a dí in 25 Maiu dede ordinu, ca inchisorile incuisitiunei sê se derime si acelea gatleje de lei, acei martori infioratori a mii si mii de acúsári false, sê se nimicésca. Poporulu venetianu visandu de libertate se disolva in esaltatiunile cele mai mari de bucuría.

— Evviva la liberta! sbierá venetianulu de bucuría.

— A bas l'inquisition! strigau francesii.

Si ambii acuma nu mai erau inimici.

V.

In palatulu fostului doge alu republicei venetiane, locuiá colonelulu Merlinville, adjutantulu generalului supremu Napoleonu Bunaparte.

Amabil'a lui portare, delicat'a atentiune ce o observá elu la tóta ocasiunea catra marirea decadúta, adeca catra es-dogele, in putúne díle i-procurá afectiunea ficei lui Manini. Tuli'a se vedea contrinsa a-si marturisi tremurendu si infiorandu-se, câ acestu francesu posiede tóte calitátile eminente, cu cari si-imaginase ea, câ trebue sê fia adornatu idealulu viseloru sale. Pe fruntea lui locuiá seriós'a maiestate a eroului; din ochii lui stralucea foeful entuziasmului. Intrég'a lui aparintia posiedea unu ce impunatoriu, care-lu incoroná cu o dupla gloria; un'a de radie stralucitorie a unui dieu alu resbelului si cealalta nimbulu unui erou homericu.

— Elu este unu Ajax! eschiamá fic'a dogelui, candu vediú idealulu seu ornatu cu tricolor'a esiarpa si in intrég'a splendóre a uniformei lui brodata cu auru. Ce barbatu, si-dicea

ea linu si-si preumblá privirile, ca o voluptate tremuratória, pe barbatesc'a si frumós'a lui figura de erou.

Nu multu dupa aceea si elu se afía in departementulu ei.

— Signora, díse elu, dta ai fostu a séra atátu de amabila, de a te amusá cu mine despre literatur'a frumósei dvóstre patrie. Eu amu inventiatu din acea conversare atátu de multu, incátu sum fórté curiosu a afía si opiniunea dtale despre artele Italiei, si cu deosebire asupra musiciei. Permite-mi deci a te intrebá, care din compositorii de acuma este atátu de fericitu a fi favoritul dtale.

— Eu nu iubescu pe nici unulu atátu-de multu, ca pe Zingarelli.

— Ce consonantia in gustu! Compositoriulu delicósei opere „Romeo si Giulietta“ este si favoritul meu si acuma dupa ce scíu câ si dta lu-iubesci, maestrulu Zingarelli mi-este inca odata asié de placutu ca pana acuma.

— Ari'a lui Romeo „Umbr'a adorata“, este dupa parerea mea cea mai frumósa ce posiede pana acuma music'a mai nóua a Italiei, díse Tuliá.

— Oper'a intréga me impresioná atátu de multu, incátu l'amu ividiatu pentru acésta creatiune mai multu, decátu pe vreunu comandante pentru o victória stralucita ce o ar fi castigatu. O! déca ar mai fi cine-va care ar poté compune astfelu music'a, ca maestrulu Zingarelli! Pelanga elu, pentru mine esista inca numai unulu, care scie scrie musica si acestu uniculu

— Este Paissiello! eschiamá Tuli'a entuziasmata.

— De mirare, câ si aici gustulu meu este totu odata si alu dtale. Music'a lui Paissiello are pentru mine unu farmecu straníu. Cu órele intregi sum in stare a ascultá melodiile lui, fara ca sê me obosésca. Music'a lui posiede unu ce liniscitoriu care legana tóte pasiunile, ce ne turbura anim'a intr'unu somnu gratíosu si visuri suave.

— Si care din operele lui Paissiello ti-place mai tare?

— „Rè Teodoro in Venetia“ — — — —

— Ea este unu pascuilu pusu in musica. . .

— In care se afla mai multu vitiu si umoru ca in multe din asié numitele comedii ale nóstre.

— Dupa Zingarelli si Paissiello se mai afla inca unu nume pelist'a favoritiloru mei si acestu alu treilea

— Se numesce Cimarosa.

CASTELULU IMPERIALU FRANCESU IN COMPIEGNE.

— Ai devinat'o Signora! „Matrimonio segreto“ alu lui este, dupa opiniunea mea, unu capu d'opera, care insadaru si-va cautá unu asemenea. Ah Signora! asiu voi sê fiu imperatorele Franciei séu regele Italiei singuru numai pentru placerea de a poté atrage acestu triumviratu la curtea mea.

— Dta iubesci dara music'a italiana?

— Mai multu, decâtu pe cea francesca. . . .

— Si din ce cauza? intreba Tulia.

— Pentru cá music'a frumósci vóstre patrie este cu multu mai dulce ca a nóstra.

— Mie mi-se pare cá in punctulu acest'a nu esci liberu de óresi care prejuditiu. Si Franci'a posiede câti-va compositori pe care póte fi mandra; Méhul si. . . .

— Grétry! adause iute Merlinville. Toti cei lalti facu pré multa larma.

— Colonele ce cugeti dta despre Cherubini?

— Elu este unu compositoriu, a cârui musica stâ cu unu picioru in Italia, éra cu celalaltu in Franci'a. . . . eu-lu ascultu mai bucurosu in biserica, decâtu in teatru.

— Racontéze-mi ce-va despre teatrele dvóstra. Posiede Franci'a actori mari?

— Eu cunosc numai pe unulu.

— Si acestu unulu?

— Este Talma, unu talentu sublimu, unu erou pentru care devinu in deliriu. Acestu Talma, unu dieu alu tragediei, este Davidulu mimiloru.

— Si Davidu?

— Este Talma pictoriloru nostri. Fiescecare rola a lui Talma este o bucata de arta, fiescecare cadra a lui Davidu o bucata a istoriei. Un'a din cele mai frumóse piese ale acestui din urma este mersulu lui Bunaparte preste Sant-Bernhard.

— Eu amu audítu fórté multe despre acestu tablou, dara nu l'amu vediutu nici odata.

— Signora! indata dupa ce ne vomu reintórce la Paris, ai sê primesci o copia a acelu tablou.

— Érta-me colonelule, déca te rogu sê me cruti de acést'a.

— Pentru ce? intreba Merlinville.

— Colonele! eu urescu pe generalulu Bunaparte — — — — —

— Cum Tulia, díse militariulu cu acelu surisu, prin care elu incanta pe toti, dta uresci pe unu barbatu pe care inca nici nu-lu cunosci? Ce reu ti-a facutu sermanulu generalu. de nu voiesci a-i vedé nici chiaru imaginea lui?

— Nu am eu resonu ca sê-lu urescu! Elu

a petatu glori'a cea pura a Venetiei. elu a rapitu patriei mele libertatea. — — — —

— Veneti'a, Signora, a cunoscutu adeverat'a libertate, numai dupa nume. Totu déun'a poporulu venetianu a fostu sclavulu involuntariu alu unei aristocratíe imbuibate — — — —

— Sub regimentulu acestei aristocratíe, Veneti'a a fostu unspredece secole o republica in florinda. o potere temuta, nealienat'a regina a marei adriatice. Ce este ea acuma? Unu colosu derimatu, o tíera concuistata, o provintia francesca!

— Franci'a va eliberá poporulu de sub sclavi'a aristocratiei si celui mai de pe urma cetatianu i-va da totu acele drepturi ca si celui dintâiu patriciu. Signora, este óre generalulu Bunaparte pentru acésta demnu a fi urítu?

— Colonele! eu nutrescu pentru elu sentimentulu unei antipantíe nedumerite!

— Si acésta o díci fostului seu conscolariu, adjntantulu seu? intreba Merlinville cu unu surisu pacinicu.

— Pentru ca sê afe prin dta, cá in Veneti'a respira o fiintia care-lu blastema. Colonele, spune-i acésta generalulu dtale!

— Tulia, elu ar deveni fórté nenorocitu, déca ar aflá, cá unu angeru ca dta este maniosu pe elu.

— Eu-lu blastemu, eschiamà Tulia.

— Inca odata cutediu a întrebá ce a comisu sermanulu meu amicu, ca o fiintia atâtu de blanda ca dta, sê-lu blasteme?

Signore, dta nu devinezi acésta? Elu a aruncatu pe miserulu si infortunatulu meu tata din splendórea unui tronu, in abisulu desperârii.

Cu putíne díle mai nainte eu eram inca fiic'a dogelui de Veneti'a. . . . acuma sum o ticalósa si necunoscuta creatura — — — —

— Signora Manini, díse colonelulu cu particular'a lui amabilitate, ce-i supunea tóte animile. dra esti injusta catra dta in sa-ti si catra sórtea dtale. Devina Veneti'a ori si ce, Tulia Manini va remané totu déun'a margaritariulu celu mai frumosu in diadem'a acestei regine maritime. — Nu mai scíu cine a dísu, cá fiesce care venetiana este o printiesa nascuta; atâta inse scíu, cá cea mai de pe urma Manini este cea dintâia a sesulu seu, corón'a tuturoru femeiloru este. . . .

— Francesii sunt primii maestri in art'a de a face complimente. . . .

— O! apoi eu atunce nu sum francesu, cá-ci eu iubescu mai nainte de tóte adeverulu, si cu tóte cá me dóre tare a scí, cá sermanulu meu amicu Napoleonu este urítu si blastematu

de dta, totu-si me bucuru că posedî atâta curagiu a nu face unu secretu din sentimentele dtale

— Colonele, mi-causédia o bucuria, mi-causédia unu feliu de satisfactiune a spune lumii întregi, că eu urescu din totu sufletulu pe acestu Bunaparte arrogantu, pe care tóta Europ'a lu-admira servilu

— Feresce-te Signora a esprime pré tare ur'a dtale câ-ci generalulu ar poté sê vina la crud'a idea de a-si resbună asupra dtale într'unu modu cruntu

— Prin ce? întréba Tuli'a cu totu-orgoliulu frumsetiei sale, despre care dispunea.

— Tulia, adesea de la ura pana la amoru este numai unu pasiu scurtu! De câte ori s'au intemplat, ca o anima de femeia nu mai putînu nobila si orgoliósa ca a dtale, sê încépa a iubi asta-di fara ca sê scia ea in sa-si pe barbatulu acel'a, pe care eri lu-uriá?

— Cum, domnulu meu, întréba fic'a dogelui cu unu surisu amaru, dta m'ai tienea apta de a iubi vre odata pe acelu barbatu, care a umilitu patri'a mea si a turburatu splendórea si onórea casei mele?

— Nu a iubit Cleopatra, fic'a detronatulu rege ptolomeicu, pe invingatoriulu augustulu ei parinte?

— Colonele, generalulu Bunaparte nu este unu Antoniu

— Acésta o concedu; totu-si elu este unu barbatu care cunósce anim'a femeiloru totu atâtu de substantiosu ca internulu ori si cârei fortaretie. In câte-va díle generalulu va vení la Veneti'a spre a organisá viitoriulu Italiei. Adjuvantulu lui si-permite deja asta-di a-i da gratia de a-i fi iertatu sê ve presentedie pe generalulu seu

— Merlinville, eu nu voiescu sê-lu vediu!

— O, o! acésta frica probédia, câ dta simti pentru amicu meu ce-va mai multu ca ur'a...

— A veti resonu, eu-lu despretiuescu!

— Signora, déca-mi este permisu a vorbi totu atâtu de francu ca si dta, asié dá-mi voia, ca de o camdata sê me indoiescu despre antipati'a si ur'a dtale. Resistinti'a dtale de a-lu cunósce in persóna si-are sorgintea sa — érta-mi déca me insielu — singuru si numai in presimtirea, câ acelu barbatu, pe care credi câ-lu

uresci ar fi destulu de redutabilu a-ti stórcce admiratiunea si póte si amору dtale — —

— Signore, eu afflu acésta asertiune, a fi temeraria

— Si totu-si drépta, câ-ci si eu cunoscu anim'a femeiloru si sciu, câ numai pe acel'a lupotu urí, pe care asi fi in stare a-lu iubi

— Colonele, atunce me vediu constrinsa a-ti spune, câ asi fi in stare sê te urescu si pe dta

— Tulia! eschiam colonelulu de totu incantatu prin declaratiunea amору ei, dta ai dísu acuma unu cuventu,

— Pe care demultu l'ai fi potutu deviná, díse fic'a dogelui, inrosîndu si plecandu-si ochii.

— Signora, eu sum ambitiosu ca fie care soldatu. Dara acuma nu schimbu insu-si cu Bunaparte, câ-ci Tuli'a Manini, corón'a sesului ei, florea tuturoru angeriloru, ea me iubesc —

— Cu flacar'a si ardórea primulu amoru! eschiamà Tuli'a si sburà plangandu la anim'a lui.

— Sermane Napoleone! díse elu. Care din victoriile tale aru fi destalu de mare ca sê póta ecuivalá cu a mea? Stéu'a ce ti-a stralucitu la Arcole, câtu de mica si sermana este, pelanga splendórea sórelui, care jace acuma pe anim'a mea.

Colonelulu suspina unu sarutu pe fruntea ei. Erá prima sarutare ce dau budiele unui barbatu castei lilie. Ea si-inchise ochii; anim'a ei inse se deschise asemenea unui bobocu, care se descépta, sarutatu de primele radie ale unui sóre de lacremi, cari ca nisce picaturi brilantine de róua, cadeau pe purporea carmeniloru ei.

Colonelulu, contemplà cu o pietate profunda trasurile transfigurate de amoru ale virginei, care cu castitatea unei madóne se odihnea pe anim'a lui ce palpitá audíbilu. Repugnatu prin farmeculu gratiiloru ei si-adunà tóta forti'a spiritulu seu si díse:

— Érta-me Signora, déca pentru prim'a óra in viéti'a mea afflu salvarea mea si a dtale in despartíre. Fiecare momentu cunctatoru ne-ar aduce periculu. Invinsu eu me retragu de pe campulu de lupta. adause elu, o strinse la anim'a sa si se departà cu iutiéla.

(Finea va urmá.)

I. G. Baritiu.

SALONU.

Conversare cu cetitóriile.

— Pesta 21 jan. 1869. —

(Balulu celu d'antâiu, — ce e balulu, — fericirea copilei, — in balu mascatu, — de ce nu jocu ciardasiu, — indianii la Parisu, — de unde-su bucelele, — o aventura.)

Balulu celu d'antâiu!

Pricepeti dvóstre intielesulu importantu alu acestorú dóne cuvinte? Intielegeti ce va sê dica a fi pentru prim'a-óra in atare balu publicu?

Déca n'ati vediutu nici odata vr'o copila ténera, carea avea sê mérga pentru prim'a-data la balu: atunce indiesertu ve intrebú, câ-ci nu me intielegeti.

Dar déca ati avutu ocaziune a vedé odata in viétia o atare copila, v'ati potutu delectá in bucuri'a ei, ati potutu admirá purpurulu ce se reflectá de pe fati'a ei la amintirea cuventului „balu“, — ati potutu contemplá fericirea ei nespusa, candu vi spunea, câ dins'a are sê mérga pentru prim'a-óra la balu.

Ce este balulu?

La intrebarea ast'a parintele raspunde:

— Balulu e o inventiune pentru desiertarea pungenorú, o cauza spre a-ti face detorií, si ocaziune sê poti capetá aprindere de plamani.

Éra mam'a díce:

— Balulu e unu reu necesariu, ce nu-lu poti evitá de cumva ai fete de — maritu, balulu pentru mine e ceea ce e pentru boltariu espusetiunea dinaintea boltei sale.

Si copil'a afirma, câ

— Balulu e fericirea mea!

Sê nu scrutámu causele ei, pe cari si-baséza afirmatiunea! Sê-i credemu, câ pentru o anima inocenta nu esiste vr'o fericire mai sublima, decâtu petrecerea inocenta.

O copila ténera n'are inca unde sê esceleze decâtu in cutare balu, unde toti si-petrecu ca intr'unu cercu familiaru.

Si pana ce femeile remanu in sfer'a vietii sociale, nici unu pasiu alu lorú nu este condamnabilu.

Nefericit'a Maria Antoinette a díș'o, câ numai acele femei devinu culpabile, cari se amesteca in afaceri, ce nu sunt in consonantia cu misiunea lorú.

Sê mergemu dara, onorabile cetitóriile, la balu, ce ni permitu chiar si moralistii rigurosi.

Dorere, câ in anulu acest'a avemu pré pucinu tempu pentru petreceri, câ-ci domnirea principelui carnevalu va durá numai câte-va septemani.

Dar publiculu romanescu nu se pré servesce nici de acestu carnevalu scurtu, pre semne nu pré are cauza d'a se bucurá multu. Abié audíramu de dóue-trei baluri romanesci.

Spre a-mi procurá óresi-care petrecere, intr'o séra din cele nu dá multu trecute urcai treptele redutului, si intrai in — balulu mascatu.

Eram singuru singurelu, si me preambalam in sal'a spatfósa. De odata simtii, câ cineva din deretru mi-atinse umerulu. Me 'ntorsei intr'acolo si vediui inaintea mea o masca interesanta.

— Buna sér'a, — mi-díse ea.

— Ah, tu esti, — i raspunsei intrebându.

— Eu sum eu, dar nu sciú, déca sum aceea pe care o cugeti.

— De siguru esti aceea. Nu me potú insielá.

— Pentru ce?

— Pentru câ o vóce atátu de sonóra numai tu poti avé, frumósa masca.

— Esti pré galantu. E bine, audi câ se 'ncepe ciardasiulu! Nu vei jocá?

— Nu.

— De ce?

— Dreptu respunsu sê ti spunu o poveste. Inainte de ast'a cu câti-va ani nesce soli din Indi'a sosira la Parisu. Francesii i primira cu afabilitatea lorú cunoscuta. Facura tóte, numai ca solii sê se rentórca multiamiti. Intre altele arangiara si câte-va dantiuri in onórea óspetilorú. Bietii indiani se uitau cu multa curiositate, cum dantiatorii asuda si muncescu, numai ca sê scótia nesce aplause din partea óspetilorú. Dupa finitulu dantiului unu francesu intrebá de indiani: „E bine, cum v'au placutu dantiurile?“ — „Suntemu multiamiti, respunse unulu dintre indiani, dar ne mirámu, de ce ve obositi insi-ve, si de ce nu ordonati servitorilorú vostri, ca dinsií sê faca „lucuru“ acest'a?“ — Éca, frumós'a mea masca, si caus'a pentru care nu jocu eu ciardasiu.

— Apoi adio dara, — respunse dins'a si se duse mai departe.

Plecai si eu in alta parte a salei, ascultandu glumele ce se faceau pe unde treceam.

— Ah si Ida e aice, — observá unu june de langa mine, intorcandu-se catra amiculu seu.

— N'o cunoscú, — respunse acela — e frumósa?

— Credu dieu! Are dóue-dieci de mfi.

— Dóue-dieci de mfi si-o Ida! Cu aste poti sê faci o-crida!

Trecui mai incolo, de odata audii:

— Frumósa masca, te cunoscú.

— De pe ce?

— De pe bucelele aste frumóse.

— Esti pré curtisantu.

— Din contra, am datu espresiune numai laudei mele proprie.

— Nu te intielegu.

— Buclele tale sunt cumperate din bolt'a mea.

— Esti pré grosolanu. Nu vorbescu mai multu, cu tine.

Dar sê mergemu colo de cealalta parte. Intr'unu cotu alu salei siedu dóue masce. Converséza incetu, abié sióptindu:

— Frumós'a mea regina, nu fii atátu de severa; indulcesce-me de profumulu sublimei fericiri! Ah, la-peda larv'a, ca sê potú admirá fati'a ta incantatoria!

— Si-apoi déca te-ai insielá, de cumva fati'a mea nu ar avé nici unu farmecu, séu chiar din contra, de cumva ai aflá-o urita, repulsiva? Ce ai face tu atunce?

— Nu, nu se póte! Tu trebuie sê fii frumósa! vócea ta sonóra, tali'a-ti maestetica mi-denuncia o fatia angerésca. Si-apoi aceste manutie mici! Ah aceste manutie de sarutatu

Si apucă a sarutá manile ei.

— E bine, nu-mi pasa, raspunse masc'a, dar mai antâiu aidamu sê cinâmu.

— Ah, momentu fericitu. vei sosi dara in fine! — esclamá junele, apucand'o de bratiu, si conducandu-o in sal'a de mancare.

Se pusera la mēsa.

— Ce porunesci? — intrebă elu, — atare omelette? o cafea? séu numai o inghiatiata.

— De aceste mai tardîu! Acuma sê-mi aduca unu rosbeuf, friptu pe englezia; scii asié, ca sê se védia sangele.

Junele nostru clatină din capu si cugetă: Tiapena dama mai e si ast'a.

— Vinu séu bere?

— O diumetate de vinu, raspunse masc'a.

Apoi urmara si alte mancări si beuturi; masc'a mancă singura atât'a ca doi cosasi, carii au lucratu tóta diu'a la campu.

In fine sosi momentulu supremu.

— Acuma josu mascuti'a, — dîse junele.

— E bine, raspunse ea, întorce-te dara incolo, ce voiu luá-o josu.

In dóue secunde larv'a erá pe mēsa.

— Intórce-te acuma!

Junele se întórse, dar ce vedîu? — Masc'a erá unu — amicu alu seu.

Toti presentii erupsera in hohote cutrieratorie. Pacalitulu se necasí si — plati cin'a.

Ioșifu Vulcanu.

CE E NOU?

** (Balulu tenerimii romane din Pest'a) se va tiené in 15/27 ianuaru, adeca in mercurea venitória. Comitétulu arangiatoriu a facutu toti pasii necesari si posibili, spre a poté procurá publicului o petrecere câtu se póte de interesanta; de aceea sperámu, cá balulu va reesî splendidu. Va fi o suprindepre pré placuta pentru on. publicu cetitoriu, déca vomu spune, cá comitetulu si-a luat libertatea a invitá si pe Alteti'a Sa Carolu I, Domnulu Romaniloru. Invitatiunea este unu capu d'opera a caligrafiei, si toti cei ce au vediu-o, au admiratu artea, cu carea dlu Florianu Dorianu a executatu-o. Compactorulu asîsderé a desvoltatu unu gustu artisticu si a alesu colorile cu multa dibacía, incátu acestu opu alu seu póte sê ocupe locu in ori ce salonu de principe. Tabelele acoperite cu metasa alba sunt decorâte intr'unu modu admirabilu cu tricolorulu romanu. Invitatiunea s'a tramisu in septeman'a trecuta la dlu ministru M. Cogolniceanu, cu rogarea de a o predá Altetiei sale.

** (Unu portretu interesantu.) Intr'unulu din numerii venitori vomu publicá portretulu lui Radu-Negru voda. Originalulu acestui portretu se gasesce in museulu din Pest'a, de unde l'a decopiatu inteligente nostru artistu de la Bucuresci, dlu Stancescu, cunoscutu si dincoce de Carpati din portretulu lui Mihaiu Eroulu, aparutu in 1861 la Pest'a. Totu-odata anunciámu cu placere cetitoriloru nostri, cá dlu Stancescu ni-a promisú inca in tómn'a trecuta la Bucuresci, cá ni va tramite fotografi'a frumosului seu tablou, ce reprezinta mórtea lui Lapusneanu-voda.

** (Miscările electorale) s'au inceputu in tóte partile. Magiarii de tóte partiturile candidéza in tóte

cecurile pe ómenii loru. Despre candidatii romaniloru inca nu aflaramu mai multu, decátu cá la Timisiór'a érași s'a candidatulu dlu Misiciu.

** (La curtea de Vien'a) numai trei baluri se voru tiené in anulu acest'a. Celu d'antâiu s'a si tienutu. Alu doile va fi insocítu de o serata splendida si vr'o mie de persóne voru luá parte. Alu treile se va tiené la finea lunei.

** (Érn'a fara ghiatia) a insuflatu multa grige in ospetari, berari si altii, carii au trebuintia de ghiatia. In urmarea acesteia in Vien'a s'au si formatu nesce agentii, cari aveau sê procure ghiatia chiar si din departarea cea mai mare. Acuma inse fric'a a in-cetatu, cá-ci — gratía atmosferei din dílele trecute — adi este ghiatia destula.

== (Portretele lui Hori'a, Closca si Crisianu.) Indemnata de mai multi barbati devotati causei romane, ca sê litografezu portretele martiriloru libertátii din secululu trecutu, ale acestoru trei tierani mari in istori'a Romaniloru, credu a causá o placere destulu de mare onoratului publicu anunciandu. cá dupa ce am sacrificatu unu tempu indelungatu pentru litografarea acestoru portrete asta-di sum gata cu ele si nu mai multu ca intr'o luna de díle voru fi si imprimate. In lucrarea acestoru portrete, mi-am datu ostenela a compará la olalta tote esemplariile vechi câte mi-au statu spre dispusetiune, a luá in de aprópe consideratiune tonulu fisionomicu si patonom cu ce a fostu versatu in figurile acestoru eroi, ca asié onoratulu publicu sê póta avé nesce icóne originali si adeverate. In tóta lucrarea mea am fostu singuru condusu de a satisfacé unei dorintie pie, ca portretele acestoru tierani inca sê si aiba unu locu meritatu langa barbati ce s'au luptatu pentru patria si poporu si sê-si póta avé unu locu onestu atátu in cas'a domnului câtu si in coliba tieranului. Fia-care portretu va fi litografatu separatu pre hartia chimesa. Pretiulu de prenumeratiune se va face cunoscutu candu voru fimprimare. Ioanu Costandé, pictoru academicu si profesoru de desemnu la institutu Theresianu din Sabiuu.

== (Necrologu.) Veronica Olteanu. Si a n d o r u in numele ei, a orfanei Elen'a, a sorei An'a Olteanu; a unchiului Ioane P. Maioru si Nicolae Siandoru de Vistea, a cumnatiloru Ladisl. B P o p p, Elen'a P o p p nasc. Olteanu; Grigoriu Filipu, Mari'a Filipu; An'a de Siandoru; Constantinu Olteanu cu soci'a Adelin'a, a fratiloru Basiliu si Georgie Siandoru de Vistea; a sorei Mari'a Eli; — precum si in numele celorualti consangeni face prin acést'a cunoscutu, cumca multu iubitulu sociu, resp. tata, fiu, frate, cumnatu si nepotu, Ioane Olteanu, negutiatoriu, in urm'a unei bole de plamani a adormitu in Domnulu la 2 ianuaru 1869 demaneti'a la 3 óre — in etate numai de 27 ani, dupa o casatoria tericita abié de trei ani. — Remasítiele pamentesci se asiediara la repausulu eternu in 5 ianuaru 1869 la 8 ore demaneti'a in cimiteriulu besericeei gr.-cat. d'in S. Reginu in mormentariulu familiei. — Fia-i tierin'a usiora!

== (Balulu romanescu in Timisióra) a caruia venitu curatu s'a destinatu in favórea „Alumneului natiunalu rom.“ d'aici, se va tiené in 6/18 fauru a. c. in localitatile teatrale (redutu). Naintea inceperii balului se va face concertu de diletanti. Atátu scopulu acesteia intreprinderi câtu si persónele cari ne-au onoratu cu promisiunea cá voru conlucrá la acestu concertu, ne indémna se apelámu la bunavointi'a on. pub-

licu, ca sê partecipe. Cu ocasiunea venitória vomu poté servi cu programa, pana atunci on. publicu este rogatu a lua incunoscintiare despre aceste. Temisióra 7/1 1869. P. Rotariu, notariulu comit. resp.

*** (O scena din Maramuresu.) La 30 decemvre an. trecutu capitanulu orasiului Sighetulu marmatiei, dlu Hatvani si avocatulu Szabó, ambii unguri, mergandu la curatorulu besericei rusesci, pretinsera ca acest'a sê solvéscá sum'a ce detoresce beseric'a pentru pardositu, séu sê arete ce va obieptu de secestratu. Curatorulu i provocá sê mérga cu dinsulu in biserica, acolo e lad'a bisericei, din care va solvi sum'a detorita. Ajungandu la biserica, curatorulu intrá mai antáiu la vicariulu pentru ai spune, cá judii secuestratori ascépta afara si voru sê intre in biserica. Vicariulu protestá in contra acestei violintie si nu voi sê deie chiáile besericei. Inse judele esmisu si avocatulu esecutoriu chiamara lacatari, carii deschidendu usi'a, dnii magiari — precum se díce — intrara cu pip'a in gura si cu peleri'a pe capu si estimara potirulu si alte obiepte bisericesci prin nescari jidani. Vicariulu aflandu acést'a violintia, scóse flamur'a de doiiu in turnulu bisericei, si incunoscintia pe credinciosii sei, cá nici serbatoroa de a dóu'a dí nu se póte tiené, in cauza cá biseric'a e profanata. In urma apoi flamur'a de doiiu se luá josu, si serbatorile craciunului asidere se celebrara in biserica, primindu-se o depesia de la episcopu, prin care s'a datu licintia sé se tiená servitiulu ddiescu.

*** (In Sighetulu Marmatiei) s'a tienutu unu concertu in favorulu preparandiei romane de acolo, asistandu la acést'a petrecere filantropica unu publicu numerosu. Intre productiuni a fostu si o declamatiune — ungréscá.

*** (Concentrare de armata.) Diariulu „Zukunft“ scrie, cá cea mai mare parte a garnisónei din Timisióra a primitu ordinulu a porni in Transilvani'a.

*** (O pertractare interesanta) se va tiené in 8 fauru in Pest'a, atunce se va incepe pertractarea procesulu in contra principelui Carageorgeviciu. Pertractarea se va tiené in publicitate.

*** (Societatea Petru Maioru) In siedinti'a de la 14 ianuariu s'a cetitu operatulu lui Simeonu Botizanu, intitulatu: „Nóptea de San' Vasíu in Marmatia. — Mihaiu Cirlea a declamatu poci'a: „Desceptarea Romaniei“ de V. Alesandri.

Literatura si arte.

*** („Gazet'a Transilvaniei“) oferesece totu vini-tulu seu curatu de pe anulu 1869 in favorulu fonduluí unei academii de drepturi in limb'a romana si alu unei scóle agronomice.

*** (Insciintiare.) La intrebárele ce ni se facu din mai multe parti despre dictionariulu maghiaru — romanu, respundemu, cá acel'a-si pana la Pasci va esi de siguru, si se va impartí la domnii abonati, éra pana atunci inca totu se mai primescu abonamente, éra dupa aceea totu restulu esemplareloru va intrá in librarii, cari i voru pune pretiulu ce voru aflá cu cale. Abonamentele pentru es. brosiate bine, cu 3 fl. 20, pentru cele legate tiepenu cu 3 fl. 70 cr. se primescu de catra autoriulu. — G. Baritiu.

*** (Teatru natiunalu.) Joi la 9/21 jan. pentru beneficiulu dnei Matilda Pascali s'au jocat in teatrulu din Bucuresci urmatóriele piese: „Supliciuulu unei fe-

mei“ drama in trei acte de Emilu Girardin, — „Od'a la Elisa“ comedia intr'unu actu de V. A. Urechia, — „Copil'a Romana“ monologu in versuri de Iosifu Vulcanu, — „Mihaiu Vitezulu dupa batalia de la Calugareni“ tablou natiunalu de Dim. Bolintineanu.

Din strainetate.

△ (Castelulu imperialu francesu in Compiégne.) On. nostri cetitori au avutu ocasiunea a audí vorbindu-se mai de multe ori despre acestu castelu pomposu, unde famili'a imperiala francesá petrece o mare parte a anului. Credemu a implini o detorintia a nóstra, punendu inaintea cetitoriloru nostri ilustratiunea, ce decorédia pagin'a 17. Aici s'a decisu de multe ori asupra sortii intregi Europe. Loculu romanticu pe care este asiediatu acestu castelu si pomp'a cu care este elu adornatu dovedescu de ajunsu luculu domnitoriloru din occidente.

△ (Vestimintele cu códa (Schleppe).) Fór'a teatrala din Hamburg comunica din istori'a vestimintelor nescari date fórté interesante. In tempii mai vechi — díce intre altele — n'au fostu ertatu sê pórté vestminte cu códa, decátu singuru numai femeile domnitórie si cele de rangulu mai inaltu; si nici femeiloru celoru mai avute inca nu li-au plesnitú prin minte sê pórté astfelu de vestminte. Nici unu scriptu vechiu n'a rezervatu despre aceste vestminte altu ce-va, decátu cá ele erau intrebuintiate numai si numai la festivitatile mai insemnate. Cumca aceste vestminte numai de cáti-va ani au intratu in moda la tóte femeile, se póte intielege de locu ce-vomu considerá, cá stradele bine pardosite, au lipsitu mai in tóte cetátile. Damele anticitáti (romanele, germanele, normanele) au portatu nesce vestminte — cu garniture gróse — cari abié ajungeau pana la picióre. Dar ele, cari calariau, intrebuintiau vestminte scurte, si numai cele mai lucurióse au inceputu a intrebuintia vestuinte lunge, cari sê-li acopere piciórele si sê li scutéscá de tina. In urma au degeneratu intr'unu luesu estraordinariu. Acésta móda, care se pote vedé pe tóte icónele mai dinainte, n'au disparutu, decátu numai sub domnirea Elisabetei regin'a Angliei, candu apoi s'au introdusu códele, cari la francesi erau de totu persecuate si numai in balurile mascate aveau óresi-care pretiu. Unu scriitoriu, carele traia pe acelu tempu, díce despre códe: „Aceste nu sunt altce va, decátu cum este unu domnitoriu fara tíera.“ Marquis'a Pompadour le introduse si la francesi, éra in Rusi'a Catarin'a II.

△ (Contributiune filantropica.) Mai multe diu arie din Americ'a au provocatu seriosu pe guvernulu statelorú unite, ca sê iec mesurele necesarie, pentru a pune capetu jafuiriloru grosave, cari se facu sub firm'a de: scopu filantropicu. Totu odata proieptédia (diuariele) ca guvernulu sê intruduca o contributiune filantropica, cu atátu mai vertosu, cá-ci clasea mai seraca esste cu multu mai ingreunata prin sacrificiele spre scopuri filantropice, decátu cea bogata, care, de multe ori, din veniturile enorme de sute de mii, nici macaru un penny nu spendédia spre atare scopu umanu. Deci fiecare, care solvesce o contributiune de 10 dolari, are sé solvéscá dupa fiecare trei dolari unu penny, ca contributiune filantropica. Din sumele estu modu adunate, sê se impartasiésca instituttele, cari sunt demne de astfoliu de ajutoriu.

△ (*Unu Croesus americanu.*) Georgiu Peadoby din Americ'a solvesce la anu o contributiune de trei milióne trei sute siepte dieci si dóue de mii de dolari. De aci se póte vedé ce avere colosala are elu.

△ (*Istori'a unui scaunu.*) In Hamburg esiste acú de 10 ani firm'a comerciantelui Klarmann, carea este un'a dintre negociatóřile cele mai cercetate. Tóta ferircica acestui Klarmann, se basédia pe unu scaunu rezervatu in teatrulu din Francofurtu. Natanu Klarmann, mai nainte cu câti-va ani, ca june, lucrá in cancelari'a lui Iames Rotschild in Francofurtu. Dinsulu erá unu teneru seracu, si banchierulu numai din compatimire l'a primitu la sine. — Rotschild pe acestu tempu erá abonatu la unu scaunu rezervatu in teatrulu din locu. Elu insu si fórte a rare ori mergea la teatru si asié scaunulu erá mai totu dé un'a golu. In urma Rotschild a observatu, cá scriitoriului seu i-place a amblá la teatru, prin urmare i oferí scaunulu seu deja abonatu. A siedé in scaunulu lui Rotschild! acést'a insemná, déca nu mai multu, celu pucinu atât'a, cá respectivulu are óresi care relatiuni mai intime cu banchierulu, i-posiede increderea sa. Mai multi civi din Francofurtu se sileau pe intrecute a castigá cunoscenti'a si amicéti'a lui Klarmann, si erá consideratu de unu atare june, despre a cărui viitoriu are sê se ingri-gésca Rotschild. Resultatulu principalu a fostu, cá Klarmann s'a insuratu si a luat de socia fét'a unui negociatoriu bogatu de acolo, si asta-di este unulu dintre cei mai bogati negociatori ai Germaniei. Noi dâmu cu socotél'a, cá aceea fêta anevoia si-ar fi intorsu ochii asupra sermanului Klarmann, decum-va scaunulu, in care siedea elu, nu erá alu lui Rotschild.

△ (*Concursu de jocu.*) In Filadelfi'a sunt unele jocuri preste anu, in cari jocatoriloru celoru mai buni li se impartiescu premii. Pentru barbatii cei mai buni jocatori sunt destinate cincii premii, éra pentru jocatóřile cele mai bune, dóue. Premiile cele pentru barbati sunt fundate inea din anulu 1853. Pe acelu tempu fét'a unui negociatoriu mare ajunse in manele unoru jocatori rei, si unulu a si picatu cu ea astfeliu, incátu si-a ruptu piciorulu. Parintele fetei voindu a preveni asemine nenorociri, a fundatu cincii premii. — Tenerulu, care a picatu cu fét'a fiindu de parerea, cá jocatóři'a lui a fostu de vina, a fondatu dóue premii pentru dame. Premiile le impartiescu unu comitetu, carele privesce cu ochi de Argus decursulu jocatoriloru pana in capetu. Fie-care se încérca din tóte poterile sale, ca sê se impartesiésca din acésta distingere.

△ (*Batali'a din 1866*) a costatu Prusiei — dupa bugetulu înaintatu camerei acuma de curuau: 140—150 de milióne de taleri.

△ (*Numerulu teatreloru germane*) se urca la: 303. Aceste au 7100 de actori cu unu salariu de 7.100,000 fl.

Jocuri sociale.

1.

Coron'a si carcerulu séu — scaunulu celu negru.

Societatea si-ocupa locu in jurulu unei mese, inse nu dupa placu. Dómn'a casei are de a arondá spre binele jocului societatea astu-feliu, incátu sê nu siéda langa olalta persóne simpatisetóřie, ci naturele cele simpatice sê fia despartíte. Dandu joculu ocaziune de a dobandi locuri, asié se încorda tóte poterile spiri-tuali. Inaintea fie-cărui scaunu jace pre mésa unu fas-

ciculu, statatoriu din 30—40 foi nescrise, si langa fie care fasciculu una cerusa. Societatea si-alege unu presiedinte, — de comunu pre domn'a casei, — carea dictéza dintr'unu dictionariu, ce stá inaintea dinsei cam 10—12 cuvinte, pre cari le inducu toti jucatorii in fasciculele loru, inse asié, ca sê remana intre cuvinte unu spatiu destulu de mare, care sê cuprinda definitiunea cuventului.

Dup'acé'a se concede unu intervalu de 10—15 minute. Fiesce care se nisuesce a produce definitiuni câtu se pótu mai multe. Déca a espiratu terminulu, atunci presiedintetele clopotesce odata. De comunu unii protestéza si ceru amenare séu prolongire. Inse indata ce presiedintetele a clopolitu a trei-a óra, tóte fasciculele trebue inaintate presiediului fara neci o opunere séu contradícere, ne mai venindu in consideratiune, cá óre tóte cuvintele sunt definate séu ba. Dupa aceea se citescu cu voce inalta tóte definitiunile unui-a si acelui-a-si cuventu, si presiedintetele face cu cerusa rosia observati uni.

C. — insemnéza coron'a.

c. — „ „ carceru.

S. — „ „ scaunu negru.

Inse si societatea are dreptulu de a judecá dimpreuna cu presiedintetele. Cine e judecatu la c. si S. se póte aperá si póte apelá. Cu ocaziunea acést'a se nascu discutii comice si placute. Care a descrisu parafrasele cele gemóse, capeta coron'a, cu carea sunt impreunate nescari distinctiuni si preferintie. Celu incoronatu póte sê si-alega de es. altu locu, a denumi regin'a societáti etc. — In fiescecare cercu potu apáre alte distinctiuni de acomodate, si e datorinti'a fiecárei dómne de casa a inventá cele mai frumóse. Definitiunile satirice, mai alesu candu contienu ce-va batjocoritoriu contra demnitáti femeiesci, se pedepsescu cu carceru. Condamnatulu trebue sê parasésca chilia spre a cugetá in singuretate celu pucinu 10 minute a supr'a crimei sale. De cum va i-ar paré inse vr'unei dame pedéps'a pré aspra, atunci póte sê lu-in-sotiésca in esilu. Definitiunile triviale si ne'nsemnate se pedepsescu cu scaunulu celu negru si se notéza prin S. Scaunulu celu negru e osofa, se afla in o distantia bunisióra de la mésa. Condamnatulu siede acolo pana candu lu-elibereza altulu. Déca devine de dóue ori pe scaunulu celu negru, atunci cade sub curatela. Atunci are dreptulu a si-alege pre veri carea dama, carea se pune langa dinsulu si se numesce consolatia. Dins'a póte sê i-ajute la definitiunile ulterióre. De aci provine, cá tenerii si dau tóta silinti'a de a deveni pe scaunulu celu negru, numai pentru ca sê si-pota procura acé'a consolatia placuta. In casu candu se judeca o dama la scaunulu celu negru, atunci si-alege — déca voiesce — unu secretariu.

E mai bine déca descriemu intregulu decursu a unui astu-feliu de jocu.

A fostu una societate statatoria cam din 12 persone, atâtu cavaleri câtu si dame. Dómn'a presiedinta a dictatu cuvintele: amóre, banu, avaru, holteiu tomnaticu, cane, ura, generalu, oglinda, limba, sciintia, portretu si sticla.

Dupa unu patrariu scurtu de óra, care a fostu espiratu pré rapede intre eschiamari ridiculóse de desperare din partea unoru dame tenere, la a trei'a clopotire in fine se culegu tóte fasciculele si se amesteca astu-feliu, incátu numai presiedintetele cunoscea auctorii. Fiesce care fasciculu trebuiá indata la inceputu

sê fia notatu cu numele conjucatoriului. Amórea a avutu trei definitiuni :

1. Amórea e sapienti'a teneretiei si nebuni'a betranetiei.
2. Amórea e la indieni o inventiune, la europeni o speculatiune.
3. Amórea e voluptatea vietiei.

Nro. 1. a capetatu dupa o desbatere infocata, provocata din partea unui domnu betranu, semnulu C — coróna.

Nro. 2. a capetatu pentru calomnia reutaciósa a omenimii civilisate semnulu c. — carceru.

Nro. 3. a devenitu pentru trivialitate pe scaunulu celu negru.

Cuventulu „banu“ si-a fostu aflatu patru conlucratori

1. Banulu e unu tiranu, si noi suntemu sclavii lui.
2. Banulu e apoteos'a binefacerii.
3. Banulu e coruptiunea moralului.
4. Banulu e rotundu

Nro 2. a capetatu coron'a.

Nro 3. a cadiutu in carceru

Nro 4. a devenitu pe scaunulu celu negru.

Cu discutitiunile aceste s'a petrecutu atâta tempu, încâtu celu condamnatu la scaunulu celu negru pretindea ca sê se pedepsésca numai decâtu. S'a si dusu de locu pe unu canapeiu in unu anghiu indepartatu, si a capetatu numai decâtu si pre amabil'a sa consolati'a, dovedindu-se, câ ambele spresiuni triviali au provenitu dela dînsulu. Dupa una pauza scurta, sub durat'a cârei-a s'a impartitu pre la toti ospetii recoritori la ce se intielege de sine câ a u participatu si cei esilati, s'a continuatu mai departe cetirea definitiuniloru.

Avaru.

1. Unu omu domnitu (nu posesore), care cu atâta e mai seracu cu câtu e mai avutu. Corona.
2. Avarulu se pôte cunosce de pre grumazulu seu celu sterpu. Scaunu negru.
3. Avarulu se cunósce prin acé'a, câ numai dupa mortu aduce profitu, unui animalu domesticu, — cu antipati'a cuadrupeda alui Moisa! Cu Trichonohorus domesticus....

Societatea a inceputu a ride, éra domn'a casei admoniá pre conjucatori a se retiené de la astu-feliu de asemenari zoologice!

S'au mai cetitu inca urmatórele definitiuni. Holteiu tomnaticu. Una naia in marea inghetziata fara flaga si anghira.

Cane. Unu animalu care si-iubesce pre domnulu seu.

Limba. Unu instrumentu de ucidere.

Oglinda. Unu lingusîtoriu. (Pentru câ in continuu vorbesce totu despre noi).

Portretu. Unu instrumentu de intenerire.

Sciintia. Palatiu in viforulu vietiei.

Sticla.

1. Ochilari de colorea rosa.

2, Una inventiune de a fencieniloru etc.

E fapta constatata, cumca in o societate viala poterile spiriltuali sunt destepte in unu modu fôrte vivate, si cumca asié dara exploatéza schintrie spiretuali. Depuse pe siedule simple schinteiele aceste ar' disparé cu totulu; pentru acé'a e cu scopu a se face

fascicule, câ-ci formandu-se dupa unu tempu o compilatiune fôrte frumósa de cugete escelinte, va sierbí in venitoriu de una suveniru placuta.

Gacitura de semne.

De Nicolau Avramu.

Xe;ixe x̄e ax==a, xe ?óle .ê-li °o;Sé.xa
;i ;exe xa o ?ic!;a ,ê lea i= Xali'a la,
Axe==u xa;e ?óle i= ox; ,e le ?;i'é xa...

.i Xa; ' a ?;e Δu;á

x̄a; eu ?;i'x̄u =a !i-e !olu ,a=×e—e-Δmi
i=×:ialia :

xa u-u xo—u ΔSbu ,e Sale i= ?ic?u a-iΔ'a Δea;
;i °óxea Δi ,e ,ti-†e, i= Xalia-Δi e o xélia..

·u ?o!u a Δai °eXé.

x̄e I. x. Xu-x̄e,x̄eu.

Deslegarea gaciturei de siacu din nr. 44:

Plangeti, plangeti o filomele
Ce-a mea durere o ascultati,
Si voi cu tóte dulci paserele,
'Naintea morti 'mi mai cantati,
Câ-ci vedeti bine câtu sum de juna,
Optu spre diece rose am numeratu,
Abié gustat'amu o dî mai buna,
Si sê moru ôre, nu e pecatu?

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domni-siórele : Luis'a Murgu nascuta Balcu, Anastasi'a Olteanu nasc. Suci, Livi'a de Atanasieviciu, Mari'a Vancea, Anastasi'a Leonoviciu, Cornelia Cadariu, Mari'a Olteanu, Simonett'a Jancu, de la domuii : Vasiliu Dragosiu, Basilu Olariu, Tom'a Rosiescu si Simeone Calutiu.

POST'A REDACTIUNII.

Multi prenumeranti ai nostri au reclamatu, câ n'au primitu tabloulu „Inaugurarea societâti academice romane.“ amu cautatu in protocolulu prenumerantiloru, si amu gasitu, câ o mare parte dintre acesti reclamanti nici nu ni-au tramisu pretiulu tabloului, ma unii nici pretiulu foi; cu tóte aceste inse noi amu tramisu tablourile la toti reclamantii, sperandu câ si dînsii voru satisfacé detorint'i a loru.

Dlui V. G. Mai de graba de maiú nu se pôte, câ-ci pan' atunce suntemu provediuti. Atunce cu placere. Dar te rogâmu, dá-ti manuscriptulu cuiva sê-lu decopieze, câ-ci cu scrisórea ast'a nu ni faci multa bucuria.

Oravitia. Totu ce ai avutu la noi, s'au publicatu de multu. Tramite-ni articoli sociali, de cari ai promis.

La multi, carii pentru cinci tablouri ni-au tramisu numai 2 fl. 60, in locu de 3 fl. 60. Ve rogâmu supliniti restulu, câ-ci acolo fu gresiéla de tipariu!